

mülkiye'den,

Türkiye'nin Kyoto Protokolü'ne taraf olacağına açıklanması ile birlikte iklim değişikliği sorunu gündemin başköşesine oturdu. Çevreciler yıllardan beri sürdürdükleri mücadelenin karşılığını almaktan memnun görünürken, hükümet yetkilileri "değişen bir şey olmayacağı, ekonominin olumsuz etkilenmeyeceği" biçiminde sanayicileri rahatlatarak açıklamalar yapıyorlar. Bundan sonrasının nasıl biçimleneceği ise belirsizliğini koruyor.

Ülkemiz Kyoto Protokolü ile yeni tanışırken Dünya Kyoto'nun sonrasını konuşmaya başladı bile. Protokolün ikinci aşaması olan 2012 sonrasına ilişkin son buluşma 2007'de Bali'de (Endonezya) gerçekleştirildi; bunu izleyen duraklar ise 2008 Poznań (Polonya) ve 2009 Kopenhag (Danimarka) olacak.

Bali'deki toplantıda, ABD, Çin ve Hindistan gibi büyük ekonomilerin görüşme sürecine çekilmesi ve yeni dönem için bir eylem planı hazırlanması gibi küçük de olsa kimi adımlar atılmıştı. Ancak, ortak iyiliğe ulaşmak için, gelişmiş ülkelerin görüşmelerde bugüne değin izlediği tutumda köktenci değişiklikler yapması gerekiyor; bunun yolunun da, Kuzey'in alışlagelmiş üretim, bölüşüm ve dağıtım biçimlerini yeniden sorgulamasından geçtiği çok açık. Kısacası iklim değişikliği yalnızca ekolojik değil, belki de ondan daha çok ekonomik ve politik bir sorun...

İklim değişikliği dosyamızda yer alan yazılarda konunun çok boyutluluğunun yansımalarını görebiliyoruz. İlk bölümde, doğal değerlere bakış açısının değişmesi ile küresel ısınma arasındaki bağlantıya dikkat çeken çalışmalar yer alıyor: **Ümit Şahin**, "iklim, su, insan hakları ve adalet" üzerine denemesinde, suyun ticari bir mal olarak görülüp gelenekten ve insani değerlerden kopartılarak metalaştırılması sürecine eleştirel bir bakış getiriyor. **Umur Gürsoy**, kapitalist sistemde doğal varlıklar üzerinde kurulan baskının olumsuz etkileri olarak ortaya çıkan küresel ısınma ve susuzluğun, bir "neden" değil "sonuç" olarak algılanması gereğini gündelik yaşamdan verdiği örneklerle gösteriyor. **Yücel Çağlar**, bitki örtüsü ile

iklim değişikliği arasında ilişkiyi konu edinen yazısında, Türkiye ormanlarının içinde bulunduğu olumsuz durumu sergileyerek olası çözüm yollarını tartışmaya açıyor. **A.Ergin Duygu** ise iklim değişikliğinin kökenlerine indiği yazısında, sorunun gerçek nedenlerini, temel bilimlerden sosyal bilimlere “denge” kavramı ışığında, kronolojik bir yaklaşımla ortaya koyuyor.

İlhami Ünver, dünya kamuoyunun önemli uğraş konularından biri haline gelen iklim değişikliğinin, çok da fazla bilinmeyen ilginç bir yönüne dikkat çekiyor: Belki de dünyanın en çok bilinen iki ödülü, “Nobel” ve “Oskar”, ilk kez aynı konuda, aynı kişiye verildi. Al Gore, 2007 Nobel Barış Ödülü’nü Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli ile paylaşırken, küresel ısınma konusunu işleyen Uygunsuz Gerçek (An Inconvenient Truth) adlı filmi de, en iyi belgesel ve en iyi özgün müzik dallarında Oskar ödülüne değer görüldü. Ünver, yazısında, bu ödüllerden yola çıkarak, iklim değişikliği sorununun bilim, sanat ve siyaset alanındaki yeri üzerinde saptamalarda bulunuyor.

Dosyamızın izleyen bölümündeki yazılar ise uluslararası alanda sürdürülen iklim değişikliği görüşmelerini ve bu arada Kyoto Protokolü sürecinin Türkiye’ye etkilerini tartışan çalışmalardan oluşuyor. Sorunun dünyaya ve ülkemize olası etkilerini ele alan yazısında **Murat Türkeş**, iklim değişikliği kavramını ve buna ilişkin uluslararası görüşmeleri masaya yatırarak Türkiye’nin Kyoto Protokolü’ne üyeliğinin getireceği yeni koşullara ışık tutuyor. **Volkan Ş. Ediger** yazısında, 1972 Stockholm İnsan Çevresi Konferansı’ndan, 2007 Bali Taraflar Konferansı’na değin, küresel düzeyde gerçekleştirilen girişimleri dönemselleştirerek Kyoto Protokolü’nün geleceğine ve Türkiye’nin konumuna ilişkin çözümlemelerde bulunuyor. **Ferhunde Hayırsever Topçu** ise iklim değişikliğine ilişkin uluslararası düzenlemeleri ayrıntılı biçimde ele aldığı çalışmasında, devletler arasında ortaya çıkan çıkar çatışmalarının iklim değişikliği görüşmelerini nasıl etkilediğini inceliyor.

Son iki yazımızsa Kyoto Protokolü’nün niteliğini ve geleceğini sorgulayan çalışmalara ayrıldı. **Nesrin Algan**, çevreye karşı etik yaklaşımları konu edindiği yazısında, iklim etiğine odaklanarak Kyoto sürecini sorgularken, **Bülent Duru**, 2007 Bali Konferansı’nın resmi görüşmelerde kendilerine yer bulamayan kitleleri temsil eden ve “İklimsel Adalet, Şimdi!” sloganı etrafında bir araya gelen girişimin hazırladığı, “Halkların İklim Değişikliği Protokolü’nü gündeme getirerek, başka bir Kyoto’nun ipuçlarını aramaya çalışıyor.

Umarız beklentilere denk düşen bir dosya hazırlayabilmişizdir.

Gelecek sayıda görüşme umuduyla mutlu bir yaz diliyoruz...